

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference**การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ**
Agricultural Practices of Local Governments, Sisaket Provinceมะลิวรรณ สิงห์ศรี (Maliwan Singsri)¹ เบนจามาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yoopraseart)²กรณี ต่างวิวัฒน์ (Paranee Tangwiwat)³**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ (2) การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามภารกิจการถ่ายทอดของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งสิ้น 214 แห่ง ใน 20 อำเภอ สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง 124 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสองในสาม เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 34.00 ปี ส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เกือบครึ่งหนึ่งเป็นพนักงานจ้างตำแหน่งผู้ช่วยนักวิชาการเกษตร สังกัดสำนักปลัด/สำนักงานปลัด ระยะเวลาปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 3.83 ปี รายได้เฉลี่ย 14,716.13 บาทต่อเดือน ปฏิบัติงานในพื้นที่ชนบทเกือบทั้งหมด มีการตั้งงบประมาณแต่ไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร และเกือบทั้งหมดไม่เคยผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น (2) การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ปฏิบัติภารกิจจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การดำเนินการสำรวจและให้คำแนะนำเบื้องต้นในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การฝึกอบรมอาชีพและการรวมกลุ่มพัฒนา กลุ่ม และโดยภาพรวม ตามเกณฑ์การแบ่งระดับการปฏิบัติงานตามจำนวนข้อที่ปฏิบัติ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าครึ่ง มีการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรตามภารกิจการถ่ายทอดจากกรมส่งเสริมการเกษตร ระดับมาก (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งหมด มีปัญหาในการปฏิบัติภารกิจให้บริการสารเคมี เครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และเสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้ดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในการจัดการควบคุมศัตรูพืช (4) แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำมาตรฐานและกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์เพื่อรองรับภารกิจการถ่ายทอด ให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การให้บริการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่มีคุณภาพก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น ต่อไป

คำสำคัญ: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตร ภารกิจการถ่ายทอด

1 นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช A-maliwan@hotmail.com

2 รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช yoobench@hotmail.com

3 รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช paranee.tan@stou.ac.th

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

This research was purposed to study of (1) basic conditional of society, economic of the practitioner officer of agricultural extension, Local administration of Sisaket Province, (2) operational of agricultural extension, Local administration of Sisaket Province, (3) problems and suggestions of operational by transferring task of Department of Agricultural Extension to the Local Administration, (4) Development methodology of operation for agricultural extension of Local Administration. The population that used in the research was the practitioner officer of agricultural extension under Local Administration of Sisaket Province total 214 officers in 20 districts, sampling as multiple sampling and gained the sample group for 124 samples, the tool that used is the inquired form, analyzed the data by frequency distribution, percentage, minimum value, maximum value, mean and standard deviation. The research results found that (1) the practitioner officer of agricultural extension of Local administration as two in tree were male on averaged age of 34.00 years, in the most graduated bachelor degree, almost a half were the employee on position of assistant agricultural technocrat under the Office of the Permanent Secretary , period of partitioning of agricultural extension in averaged of 3 .8 3 years, averaged income of 14,716.13 baht a month, in the most operated in the area of country-side, has insufficient budget for operation of agricultural extension and almost never pass training from the Local Development, (2) operation of agricultural extension of the Local Administration of Sisaket Province found that all of the practitioner officer of agricultural extension of the Local Administration of Sisaket Province (100 percent) were operated of preparation for development plan of sub-district level, servicing for information and distributing the public relations, operated for surveying and instructive about basic limiting residue, training for occupational and associating for development group and in overall according to dividing level of operation by the numbering operating items found that more than a half of the practitioner officer of agricultural extension of the local Administration of Sisaket Province have operated of agricultural extension by transferring task from Department of agricultural extension in a much level, (3) problems and suggestions for operating found that all of the practitioner officer of agricultural extension of the Local Administration of Sisaket Province have trouble in operating by task is chemical servicing, the tool of plants preventing and have suggested that Department of Local Administration should operating methodology is clear for the Local Administration would be operate of plants preventing in the same way, (4) development methodology for agricultural extension of the Local Administration found that Department of Local Administration should prepare standard and determine regulation to support transferring task to issuing for the servicing of the quality agricultural extension and development that would be bring benefits to the public in local in further

Keywords: Local Administration, Department of Agricultural Extension, Transferring task

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

ประเทศไทยได้จัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินเป็นราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 จากนั้นได้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญกับการปกครองท้องถิ่นของไทยในเชิงอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีผลให้เกิดการบังคับใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พร้อมทั้งแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้ส่วนราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ถ่ายโอนภารกิจหน้าที่หลายประการที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินการให้บริการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ทั้งถึง และรวดเร็ว

กรมส่งเสริมการเกษตร (2551 : 1) ตามหนังสือที่ กษ 1009/ว1177 ระบุว่า การถ่ายโอนภารกิจอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนพิเศษ 233 วันที่ 13 มีนาคม 2545 มีผลผูกพันให้ส่วนราชการ 50 กรม (เดิม) ต้องถ่ายโอน 245 ภารกิจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตรได้ถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วจำนวน 9 ภารกิจ ประกอบด้วย 1) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 2) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล 3) การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 4) การรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช 6) การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร 7) การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม 8) การกระจายพันธุ์ และ 9) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ลักษณะของภารกิจที่กรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นลักษณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับรัฐ และจัดอยู่ในประเภทของกลุ่มงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกทำโดยอิสระ ทุกภารกิจที่ถ่ายโอนของกรมส่งเสริมการเกษตรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ่ายโอนเฉพาะเนื่องจากไม่มีการถ่ายโอนทรัพย์สินและบุคลากร

ดังนั้น เมื่อภารกิจที่กรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดอยู่ในประเภทของกลุ่มงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกทำโดยอิสระ จึงเป็นดุลพินิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดลำดับความสำคัญตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความจำเป็นตามศักยภาพและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ก่อให้เกิดสถานการณ์การทำงานตามภารกิจถ่ายโอนระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด ศรีสะเกษ ว่ามีการนำภารกิจการถ่ายโอนไปปฏิบัติหรือไม่ มีปัญหาและมีข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติภารกิจอย่างไร รวมถึงการศึกษาแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การให้บริการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น ต่อไป

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริม การเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ (2) การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามภารกิจการถ่ายโอน ของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริม การเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร สังกัดเทศบาล ตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งสิ้น 214 แห่ง ทำการสุ่ม ตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง 124 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ 1) สภาพพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ 2) การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภารกิจการถ่ายโอนจากกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และ 4) แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูล โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิจัย

1. สภาพทางสังคม เศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรี สะเกษ สองในสาม (ร้อยละ 66.94) เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 34.00 ปี ส่วนมาก (ร้อยละ 79.03) จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 45.97) เป็นพนักงานจ้าง ตำแหน่งผู้ช่วยนักวิชาการเกษตร เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 93.55) สังกัดสำนักปลัด/สำนักงานปลัด ระยะเวลาปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 3.83 ปี รายได้ เฉลี่ย 14,716.13 บาทต่อเดือน เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 86.29) ปฏิบัติงานในพื้นที่ชนบทและมีเพียงส่วนน้อยที่ ปฏิบัติงานในพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท หน่วยงานมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายแผนงานการเกษตรแต่ไม่เพียงพอ สำหรับการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร และเกือบทั้งหมด (97.58) ไม่เคยผ่านฝึกอบรมจากสถาบันพัฒนา บุคลากรท้องถิ่นในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร

2. การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

ผลการศึกษการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย พบรายละเอียดแยกออกเป็นรายการกิจดังนี้

1) การกิจการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.97) มีการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รองลงมา มีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

2) การกิจการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและวิเคราะห์ข้อมูลจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

3) การกิจการบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการบริการข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกร

4) การกิจการรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.84) มีการสำรวจรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น

รองลงมา มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 18.55 9.68 และร้อยละ 7.26 ตามลำดับ

5) การกิจการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ดำเนินการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช และให้บริการคำแนะนำเบื้องต้นในการกำจัดศัตรูพืช รองลงมา คือ การดำเนินการรณรงค์จัดการควบคุมศัตรูพืช การพยากรณ์แจ้งเตือนการระบาด การให้บริการสารเคมีและเครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการบริการวินิจฉัยกำจัดศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ 45.17 37.10 21.77 และร้อยละ 18.55 ตามลำดับ

6) การกิจการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ และการจัดรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อฝึกอบรมอาชีพการเกษตร

7) การกิจการรวมกลุ่มพัฒนากลุ่ม พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดหาปัญหาความต้องการของเกษตรกร มีการคัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม มีการจัดทัศนศึกษา การอบรมให้ความรู้ มีการรวบรวมสมาชิกที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็นกลุ่มการเรียนรู้ มีการให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การจัดการตลาด มีการพัฒนาสนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ ส่วนการรวมกลุ่มต่างๆเข้าเป็นเครือข่าย เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนน้อยที่ปฏิบัติตามภารกิจนี้

8) การกิจการกระจายพันธุ์ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนน้อย (ร้อยละ 21.78) มีการจัดหาพืชพันธุ์ดีที่มีคุณภาพ รองลงมา ร้อยละ (15.32) มีการจัดตั้งแปลงสาธิตขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อนำมาส่งเสริมการผลิตแก่เกษตรกรในพื้นที่

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

9) การกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรชุมชน พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 57.26) มีการจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร รองลงมา มีการจัดตั้งศูนย์ให้บริการฯ การรับจดทะเบียนสมาชิก การลงทุนทางธุรกิจ การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 37.10 36.29 และร้อยละ 7.26 ตามลำดับ

จากรายละเอียดในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรตามภารกิจ ดังกล่าว พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ปฏิบัติภารกิจการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การดำเนินการสำรวจและให้คำแนะนำเบื้องต้นในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การฝึกอบรมอาชีพและการรวมกลุ่มพัฒนากลุ่ม และโดยภาพรวมตามเกณฑ์การแบ่งระดับการปฏิบัติงานตามจำนวนข้อที่ปฏิบัติ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าครึ่ง มีการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรตามภารกิจ การถ่ายทอดจากกรมส่งเสริมการเกษตร ระดับมาก

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามภารกิจการถ่ายโอนของกรมส่งเสริมการเกษตร
ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ปัญหาการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาปัญหาการการปฏิบัติงานตามภารกิจการถ่ายโอนของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม เมื่อแยกออกเป็นรายการกิจ มีรายละเอียดดังนี้

1) ภารกิจการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนน้อย (ร้อยละ 25.81) มีปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รองลงมา มีปัญหาในการการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

2) ภารกิจการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนน้อย (ร้อยละ 19.35) มีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตร รองลงมา มีปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

3) ภารกิจการบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนน้อย (ร้อยละ 12.10) มีปัญหาในการบริการข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกร

4) ภารกิจการรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 94.35) มีปัญหาในการศึกษาวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

5) ภารกิจการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด (ร้อยละ 100) มีปัญหาในการให้บริการสารเคมีและเครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ส่วนภารกิจการดำเนินการสำรวจการระบาด และภารกิจการให้บริการคำแนะนำเบื้องต้นในการกำจัดศัตรูพืช ไม่พบประเด็นปัญหาในการปฏิบัติงานตามภารกิจ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

6) การจัดการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนน้อย (ร้อยละ 16.94) มีปัญหาในการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ รองลงมามีปัญหาในการจัดรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อฝึกอบรมอาชีพการเกษตร

7) การจัดการรวมกลุ่มพัฒนา กลุ่ม พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 87.90) มีปัญหาในการรวมกลุ่มต่างๆเข้าเป็นเครือข่าย ส่วนการจับปัญหาความต้องการของเกษตรกร การคัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม การรวบรวมสมาชิกที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็นกลุ่มการเรียนรู้ ไม่พบประเด็นปัญหาในการปฏิบัติงานตามภารกิจ

8) การจัดการกระจายพันธุ์ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนมาก (ร้อยละ 83.87) มีปัญหาในการจัดหาพืชพันธุ์ดีที่มีคุณภาพ รองลงมามีปัญหาในการจัดตั้งแปลงขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อกระจายให้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ

9) การกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรชุมชน พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 94.35) มีปัญหาในการลงทุนทางธุรกิจเกษตร รองลงมามีปัญหาในการจัดตั้งศูนย์บริการฯ การรับจดทะเบียนสมาชิก การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 85.48 71.77 และร้อยละ 48.39 ตามลำดับ

จากรายละเอียดในปัญหาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรตามภารกิจ ดังกล่าว พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด ศรีสะเกษ ทั้งหมด (ร้อยละ 100) มีปัญหาในการปฏิบัติภารกิจให้บริการสารเคมี และเครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ส่วนการปฏิบัติภารกิจการดำเนินการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช การให้คำแนะนำเบื้องต้นในการกำจัดศัตรูพืช การจับปัญหาความต้องการของเกษตรกรในการ การคัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม การรวบรวมสมาชิกที่มีปัญหาเข้าเป็นกลุ่มการเรียนรู้ ไม่พบประเด็นปัญหาในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว

3.2 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ เสนอแนะการปฏิบัติตามภารกิจแยกตามประเด็นในแต่ละภารกิจ จำนวน 9 ภารกิจ ดังนี้

1) การกิจสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรประสานงานในการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องในระดับตำบลร่วมกัน

2) การกิจจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ควรมอบหมายบุคลากรเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อนำเสนอข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรบรรจุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่น รองลงมาเสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

3) การกิจบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ควรประสานงานการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ให้เป็นปัจจุบันทันต่อสถานการณ์ เพื่อที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หรือแจ้งเตือนให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ รองลงมาเสนอแนะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสนับสนุนช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในชุมชน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

4) **ภารกิจการรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น** เสนอแนะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดทำฐานข้อมูลการสืบค้นหรือทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน ตำบล รองลงมาเสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรควรร่วมสนับสนุนและพัฒนาต่อข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

5) **ภารกิจการสำรวจช่วยเหลือป้องกันศัตรูพืช** เสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน รองลงมาเสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรต้องแจ้งเตือนการแพร่ระบาดของศัตรูพืชให้ทันต่อสถานการณ์ และร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริการวินิจฉัยศัตรูพืช

6) **ภารกิจการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร** เสนอแนะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินโครงการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ รองลงมาเสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรควรให้การสนับสนุนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร

7) **ภารกิจการรวมกลุ่มพัฒนากลุ่ม** เสนอแนะว่า ควรมีการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม รองลงมาเสนอแนะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเกษตรกรในตำบล และกรมส่งเสริมการเกษตรควรร่วมสนับสนุนกลุ่มต่างๆ เพื่อพัฒนาให้เป็นเครือข่ายร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8) **ภารกิจการกระจายพันธุ์** เสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรควรให้การสนับสนุนและร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแปลงสาธิตขยายพันธุ์เพื่อกระจายให้แก่เกษตรกรในชุมชน รองลงมา เสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรควรส่งเสริมการผลิตและจัดสรรพืชพันธุ์ดีให้ตรงตามความต้องการของเกษตรกร

9) **ภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร** เสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรควรสนับสนุนดำเนินการร่วมกับ อปท. ในการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรร่วมกัน รองลงมาเสนอแนะว่า ควรกำหนดให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องทำ

4. แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เสนอแนะทางพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรจัดทำมาตรฐานการให้บริการสาธารณะ รวมทั้งกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์เพื่อรองรับภารกิจการถ่ายโอนที่แต่ละส่วนราชการถ่ายโอนมายัง อปท. เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรของ อปท. รองลงมาเสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการเกษตรและ อปท. ควรจัดประชุมอบรมสัมมนาในแนวทางดำเนินงานให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อสร้างความสัมพันธ์และส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทางสังคม เศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ

ตำแหน่ง พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ เกือบครึ่งเป็นพนักงานจ้างปฏิบัติงานในตำแหน่ง ผู้ช่วยนักวิชาการเกษตร มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติมา ชวพันธ์ (2555:79) ศึกษา เรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานหลังการถ่ายโอนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอัตรากำลังในการปฏิบัติงานด้านการเกษตรโดยตรง

การสังกัดส่วนราชการ พบว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด ส่วน/กองส่งเสริมการเกษตรที่เป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมการเกษตรโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งระบุว่า ส่วนส่งเสริมการเกษตร เป็นเพียงส่วนราชการที่องค์การบริหารส่วนตำบล อาจกำหนดให้มีได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง

สภาพพื้นที่การดำเนินงาน พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติงานในพื้นที่ชนบทเกือบทั้งหมด ซึ่งจากการศึกษาบริบทของจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

งบประมาณในการดำเนินงาน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในแผนงานการเกษตร แต่ไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานในแต่ละภารกิจ ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธิ โกสิย (2552 : 121) ศึกษา เรื่อง การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต ระบุว่า รายได้ขององค์กรปกครองแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันมาก บางแห่งมีมาก บางแห่งมีน้อย ทำให้การพัฒนาไม่สามารถดำเนินการไปพร้อมกันในทุกภารกิจได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ

การฝึกอบรมจากสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทั้งหมด ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร สอดคล้องกับหลักสูตรการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น ระบุว่า การจัดอบรมหลักสูตรนักวิชาการเกษตรให้กับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับราชการสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรเกือบครึ่งเป็นพนักงานจ้าง ตำแหน่ง ผู้ช่วยนักวิชาการเกษตร และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรเกือบทั้งหมดจึงไม่ได้เข้ารับการอบรมดังกล่าว

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

2. การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ปฏิบัติภารกิจการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สํารวจการระบาดของศัตรูพืช และให้บริการคำแนะนำเบื้องต้นในการกำจัดศัตรูพืช การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร การจัดหาปัญหาความต้องการของเกษตรกร มีการคัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม มีการจัดทัศนศึกษา การอบรมให้ความรู้ มีการรวบรวมสมาชิกที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็นกลุ่มการเรียนรู้ มีการให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การจัดการตลาด มีการพัฒนาสนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ เช่น การแปรรูป ถนอมอาหาร การพัฒนาการผลิต การตลาด ซึ่ง เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่ต้องจัดทำเป็นฐานข้อมูลในระดับตำบลเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นภารกิจหน้าที่ที่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่โดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และพระราชบัญญัติเทศบาล

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามภารกิจถ่ายโอนของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อภิปรายผล ดังนี้

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด ศรีสะเกษ ทั้งหมด (ร้อยละ 100) มีปัญหาในการปฏิบัติภารกิจให้บริการสารเคมีและเครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และเสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะได้ดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในการจัดการควบคุมศัตรูพืช ซึ่ง สอดคล้องกับ พรสุรางค์ พวงธนะสาร (2552:164) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กล่าวว่า อปท. มีปัญหาในการปฏิบัติภารกิจดำเนินการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช และวิสาข์ ลิ้มกรุง (2550 : 121) เสนอแนะว่า การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นภารกิจที่สำคัญมาก หาก อปท. ต้องดำเนินการต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีงบประมาณเพื่อสามารถให้การช่วยเหลือได้ในทันที ประกอบกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรของ อปท. เกือบทั้งหมด ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตร ทำให้ขาดความรู้ความสามารถและแนวทางในการปฏิบัติ ส่วนการปฏิบัติภารกิจดำเนินการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช การให้คำแนะนำเบื้องต้นในการกำจัดศัตรูพืช การจัดหาปัญหาความต้องการของเกษตรกรในการ การคัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม การรวบรวมสมาชิกที่มีปัญหาเข้าเป็นกลุ่มการเรียนรู้ ไม่พบประเด็นปัญหา เนื่องจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งซึ่งภารกิจที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการทั้งหมดปฏิบัติ เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่ต้องจัดทำเป็นฐานข้อมูลในระดับตำบล และเป็นภารกิจหน้าที่ที่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่โดยตรงของ อปท. ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และพระราชบัญญัติเทศบาล มีระเบียบในการปฏิบัติที่ชัดเจนทำให้มีปัญหาน้อยในการปฏิบัติตามภารกิจ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

4. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ เสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรจัดทำมาตรฐานการให้บริการสาธารณะ รวมทั้งกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์เพื่อรองรับภารกิจการถ่ายโอนที่แต่ละส่วนราชการถ่ายโอนมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรของ อปท. สอดคล้องกับสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศ (2557 : 12) เสนอแนวทางเพื่อพัฒนาระบบการถ่ายโอนและการจัดการกิจหน้าที่ของ อปท. กล่าวว่า ควร มุ่งเน้นการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบวิธี ปฏิบัติต่างๆ รวมถึงแผน ปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนกระบวนการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ให้มีความสอดคล้องพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 สภาพพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งเป็นพนักงานจ้าง ตำแหน่งผู้ช่วยนักวิชาการเกษตร และเกือบทั้งหมดไม่เคยผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสรรหาบุคลากรและจัดสรรอัตราค่าจ้างให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และกำหนดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรก่อนปฏิบัติงาน เพื่อชี้แจงและให้แนวทางการดำเนินงานที่ถูกต้อง

1.2 การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิจัย โดยภาพรวม พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าครึ่ง มีการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรตามภารกิจการถ่ายโอนจากกรมส่งเสริมการเกษตร ระดับมาก ตามเกณฑ์การแบ่งระดับการปฏิบัติงานตามจำนวนข้อที่ปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทุกแห่งปฏิบัติตามภารกิจได้ครบถ้วนทั้งหมด สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่อปท. ควรมีการติดตามประเมินผลการถ่ายโอนภารกิจให้แก่ อปท. เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับโอนภารกิจและกรมส่งเสริมการเกษตรที่ดำเนินการถ่ายโอน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และปรับปรุงแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ทั้งด้านภารกิจ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร เพื่อผลักดันให้้องค์กรท้องถิ่น สามารถนำภารกิจไปสู่การปฏิบัติให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ครบทุกภารกิจ

1.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามภารกิจการถ่ายโอนจากกรมส่งเสริมการเกษตร

ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งหมด มีปัญหาในการปฏิบัติการกิจให้บริการสาธารณะ เครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและเสนอแนะว่า กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อที่้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

จะได้ดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตรและ อปท.ผู้รับการถ่ายโอนภารกิจควรจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานในแต่ละภารกิจร่วมกัน มิใช่หลักเกณฑ์หรือขั้นตอนของหน่วยงานเพียงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด โดยต้องศึกษาถึงอำนาจหน้าที่และความเป็นไปได้ในการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย ให้เกิดความชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริงลดความซ้ำซ้อนของการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน

1.4 แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากผลการวิจัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ควรจัดทำมาตรฐานการให้บริการสาธารณะ รวมทั้งกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์เพื่อรองรับภารกิจการถ่ายโอนที่แต่ละส่วนราชการถ่ายโอนมายัง อปท. และกำหนดพันธกิจ อปท. ให้ชัดเจน โดยการจัดสรรงบประมาณตามพันธกิจที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร โดยใช้แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกในการพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร

2.2 นอกจากศึกษาจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วควรศึกษาจากภาคีที่เกี่ยวข้องสำคัญๆ เช่น ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารหน่วยงาน หน่วยงานที่ถ่ายโอนภารกิจและเกษตรกร

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร.(2551). *ข้อเท็จจริงการถ่ายโอนภารกิจของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล*. กรุงเทพมหานคร:ส่วนพัฒนางานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี.
- จิตติมา ชวพันธ์. (2555). *การประเมินผลการปฏิบัติงานหลังการถ่ายโอนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง* (รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) .มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,เชียงใหม่.
- พรสุรางค์ พวงชนะสาร. (2553). *ความคิดเห็นของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรีเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,นนทบุรี
- วิสาข์ ลิ้มถาวร. (2550). *ความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานการถ่ายโอนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,นนทบุรี
- สุธี โกสิพิทธ์.(2553). *การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต* (รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) .มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,เชียงใหม่
- สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศ. (2557). *บทสรุปสำหรับผู้บริหารข้อเสนอแนะ*

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

เชิงนโยบายด้านการกระจายอำนาจ.กรุงเทพมหานคร:สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
ประจำประเทศไทย.

